

Кой е съдебният заседател?

- Съдебните заседатели са **представители на обществеността** в заседанията по наказателни дела за престъпления в първа инстанция. Участието им е предвидено в правораздаването от Конституцията. Те не са юристи, в което е и смисълът на конституционния принцип.
- **Задължително е да са на възраст от 21 до 68 г.**, да имат настоящ адрес в общината, която попада в рамките на съдебния район на съда, за който кандидатстват. Необходимо е да имат най- малко средно образование, да не са осъждани, независимо от реабилитацията и да не страдат от психически заболявания.
- **Съдебният заседател не е съдия, но е равностоен член на състава**, разглеждащ и решаващ делата. Съдебният състав събира предоставените от страните доказателства, като преценява тяхната допустимост и относимост към спора, т.е. необходими ли са съответните данни, за да се докаже тезата на едната или другата страна. След приключване на делото, въз основа на фактите, които страните са успели да докажат, съдията постановява решение или присъда, съобразено с мнението на съдебните заседатели.
- **Съдебните заседатели имат равен глас със съдията, винаги са мнозинство** и може да застанат на различно от него становище при определянето на крайния съдебен акт. Ако съдията не е съгласен с тях, се пише "особено мнение" в мотивите по акта.

Кой е съдебният заседател?

- Когато предвиденото наказание е **повече от 5 г. „лишаване от свобода“**, съдебният състав се състои от **един съдия и двама съдебни заседатели**. Ако предвиденото наказание в закона е **не по-малко от 15 г. „лишаване от свобода,“** съдебният състав е **трима съдебни заседатели и двама съдии**.
- Като част от съдебния състав, съдебният заседател има **еднакви права със съдиите**:
 - запознаване с делото и доказателствата по него;
 - разпит на свидетели и страни;
 - запознаване със заключението на експертите;
 - равен глас със съдиите в състава.

Съдебният заседател не трябва да забравя, че обвиняемият се счита за невинен до завършване на наказателното производство с влязла в сила присъда, с която се **установява противното**.

Решенията се вземат въз основа на събрани доказателства, а не по предварително убеждение!

Кой е съдебният заседател?

! ВАЖНО е съдебният заседател да следи процеса внимателно, защото участва при вземането на решение и постановяването на присъдата

- За участие в дела, **съдебният заседател се уведомява по телефон, по пощата или с призовка** за датата и часа на явяването му в съда. След уведомяването е задължен да се яви за съдебното заседание. Важно е да се яви малко по-рано преди началото на заседанието, за да провери на информационното табло на съда съдебната зала, в която ще се гледа делото.
- **За да се намалят ненужните отлагания на делото**, е задължително да уведомите незабавно съда, ако не сте в състояние да участвате в заседанието. При отлагане на започнато наказателно дело, съдебният заседател записва следващата дата и я сверява с бъдещите си ангажименти.
- При делата за престъпления е поставено **законово изискване за неизменност на състава** – съдии и съдебни заседатели. Това означава, че делото се разглежда от един и същ състав на съда от започването до завършването на съдебното дело. Когато някой член от състава на съда не може да продължи да участва в разглеждането на делото и се налага да бъде заменен, съдебното дирене започва отначало.

Кой е съдебният заседател?

- **Съдебните заседатели получават възнаграждение** за времето, в което изпълняват функциите си от бюджета на съдебната власт. То се определя въз основа на действително отработените часове за деня, които съответстват на времетраенето на съдебното заседание до обявяването на съдебния акт, включително и за започнат час. В случай на отлагане на съдебното заседание на съдебните заседатели се заплаща възнаграждение, определено на същия принцип. Сумите се изчисляват от счетоводството на съда и се изплащат ежемесечно за всички заседателни дни на съответния месец.
- **Размерът на възнаграждението** на съдебните заседатели на ден се равнява на 1/22 от 60 на сто от основната заплата на окръжен, но не по-малко от 20 лв. на ден.
- **Разходите за транспорт**, които съдебните заседатели са направили във връзка с участието си в съдебни заседания също могат да бъдат възстановени, съгласно вътрешните правила на Окръжен съд - Варна.

Как да станете съдебен заседател?

- Съдилищата предварително определят броя на съдебните заседатели, необходими за съответния съд.
- **Общинските съвети** избират комисии, които обявяват процедура за набиране на кандидати.
- Процедурата за избор на съдебни заседатели и нейните правила се оповестява публично чрез медиите или на интернет страницата на съответните общински съвети **5 месеца преди изтичане** на мандата на съдебните заседатели.
- **Най- малко 10 на сто** от съдебните заседатели трябва да са с квалификация в областта на педагогиката, психологията и социалните дейности.

Как да станете съдебен заседател?

- Комисията към Общинския съвет изисква от кандидатите за съдебни заседатели **следните документи:**
 - ✓ Автобиография и мотивационно писмо;
 - ✓ Нотариално заверено копие от диплома за завършено образование;
 - ✓ Медицинско удостоверение, че лицето не страда от психическо заболяване;
 - ✓ Документ за извършена проверка по реда на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, ако са родени преди 16 юли 1972 г.;
 - ✓ Свидетелство за съдимост
 - ✓ Декларация, че отговарят на изискванията по чл. 67, ал. 3 от Закона за съдебната власт (не са съдебни заседатели в друг съд, не са общински съветници от съдебния район, ръководители на политически партии, коалиции или организации с политически цели, както и работещи в съд, прокуратура, следствени органи и МВР или в системата за национална сигурност, намиращи се в съдебния район).
 - ✓ Декларация по чл. 69, ал. 2 от Закона за съдебната власт (че не са избрани повече от два последователни мандата за съдебни заседатели към Окръжен съд - Варна).

Как да станете съдебен заседател?

- Комисията извърша проверка на документите на кандидатите.
- **Не се допускат кандидати**, които са съдебни заседатели в друг съд или са общински съветници от съдебния район, ръководители на политически партии, коалиции или организации с политически цели, както и работещи в съд, прокуратура, следствени органи и МВР или в системата за национална сигурност, намиращи се в съдебния район също не могат да бъдат съдебни заседатели.
- Мандатът на съдебните заседатели е 4 години и започва да тече от датата на полагане на клетвата. Те **не могат да бъдат избирани за повече от два последователни мандата** към същия съд.

Как да станете съдебен заседател?

- Общинската комисия изготвя предложения за съдебни заседатели, които изпраща на Общото събрание на съдиите от апелативния съд, което избира съдебните заседатели за окръжните съдилища от района на апелативния съд.
- Съдебните заседатели полагат клетва пред Общото събрание на съдиите на съответния окръжен съд.
- На Общо събрание на съдебните заседатели се избира Съвет на съдебните заседатели. Съветът осъществява връзка със съдебния администратор на съда, а за организацията на работата на съдебните заседатели сътрудничи със съдиите и съдебните заседатели.